

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 366/2024
03.10.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Бранка Станића и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца-противтуженог „Стапа“ ДОО Крњево, чији је пуномоћник Немања Новокмент, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца „ИТГ“ ДОО Смедерево, чији је пуномоћник Слободан Сврзић, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора 12.000.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2473/23 од 27.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2024. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 2473/23 од 27.12.2023. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Пожаревцу П 120/2022 од 02.03.2023. године, у стау један изреке, утврђено је потраживање тужиоца „Стапа“ ДОО Крњево према туженом „ИТГ“ ДОО Смедерево у износу од 6.135.594,00 динара са законском затезном каматом од 13.08.2018. године до исплате. У ставу два изреке, утврђено је потраживање туженог „ИТГ“ ДОО Смедерево према тужиоцу „Стапа“ ДОО Крњево у износу од 8.942.741,06 динара са законском затезном каматом почев од 08.07.2018. године до исплате. У ставу три изреке, пребијена су узајамна потраживања тужиоца и туженог до износа од 6.135.594,00 динара. У ставу четири изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му исплати износ од 12.345.321,80 динара са законском затезном каматом почев од 13.08.2018. године до исплате. У ставу пет изреке, обавезан је тужилац да туженом исплати износ од 2.807.147,06 динара са законском затезном каматом од 08.07.2018. године до исплате. У ставу шест изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 121.928,53 динара.

Ставом првим изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж 2473/23 од 27.12.2023. године, укинута је пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 120/2022 од 02.03.2023. године у ставу један, два и три изреке и одбачен је приговор пребијања истакнут од стране тужиоца. Ставом другим изреке, одбијена је жалба тужиоца као

неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 120/2022 од 02.03.2023. године у ставу четири изреке. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 120/2022 од 02.03.2023. године у ставу пет изреке и обавезан је тужилац да туженом плати износ од 8.942.741,06 динара са законском затезном каматом почев од 08.07.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке, преиначена је пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 120/2022 од 02.03.2023. године у ставу шест изреке и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 695.233,35 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 193.955,94 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужила је поднео благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка која је учињена у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију у којем је оспорио наводе тужиоца.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама ревизијских разлога у складу са чланом 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Удоношењу другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужилац потражује износ од 12.345.321,80 динара на име уговорених, а неизведених радова, а тужени износ од 8.942.741,06 динара на име изведених, а неплаћених радова.

Из утврђеног чињеничног стања пред првостепеним судом произлази да су парничне странке биле у пословном односу по основу уговора о грађењу од 02.10.2017. године. Тужени се као извођач обавезао да изведе грађевинске радове на изградњи четири фармерска објекта површине 1920 м² и управне зграде фарме према пројектној документацији тужиоца као инвеститора и прихваћеним понудама. Укупна вредност уговорених радова је 118.339.932,18 динара. Тужилац се обавезао да изврши плаћање привремених ситуација у року од пет дана по овери истих од стране надзорног органа и инвеститора, који су дужни да их овере у року од 3 дана од дана пријема привремене ситуације, а уколико имају примедбе да о томе писмено обавесте извођача. Рок за отплату окончане ситуације је пет дана од дана пријема и овере. Понудом туженог од 23.09.2017. године дате су и појединачне цене за сваку врсту радова, а између осталог и за позицију 03.001, радови на челичној конструкцији коју треба заштитити са два антикорозивна премаза и противпожарним премазом ватроотпорности до 60 минута од 1,72 евра по килограму конструкције, а у укупном износу од 43.862,84 евра. Током извођења радова тужени је испостављао привремене ситуације које је тужилац потписивао и плаћао без примедбе. По основу окончане ситуације број 2319 од 22.06.2018. године, у којој је наведена уговорена цена од 158.702.341,34 динара и вредност до сада изведених радова 165.480.733,13 динара, односно по до сада

испостављеним ситуацијама 156.537.992,07 динара, тужени је фактурисао тужиоцу као крајњи износ од 8.942.741,06 динара.

Приликом прегледа окончане ситуације надзорни орган, АА, је сачинио извештај од 03.07.2018. године наводећи између осталог да се привремено задржава 27% од вредности позиције 03.001 основног уговора за фармерске објекте до коначног обрачуна и усаглашавања цене ове позиције између инвеститора и извођача у оквиру које није урађен уговорени противпожарни премаз у износу од 7.175.804,86 динара, као и да је неспоран износ за наплату по предметној ситуацији 979.763,66 динара и да је извештај саставни део окончане ситуације.

Из налаза и мишљења вештака грађевинске струке, првостепени суд је утврдио: да је у пројекту за грађевинску дозволу на позицији 03.001 дат опис који предвиђа заштиту конструкције противпожарним премазом ватроотпорност до 60 минута; да је насупрот томе у главном пројекту заштите од пожара утврђено да је носећа кровна конструкција израђена као челична, да је ватроотпорност 15 минута, тако да овај део конструкције има отпорност која задовољава. У допунском налазу вештака утврђено је да просечна тржишна цена заштите челичне конструкције са премазом ватроотпорности до 60 минута износи 6.135.594,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, а имајући у виду и да противпожарни премаз ватроотпорности до 60 минута евентуално није потребан јер конструкција коју је тужени монтирао са антикорозивним премазом задовољава стандарде противпожарне заштите, првостепени суд закључује да то не значи само по себи да тужени није био у обавези да изведе те радове јер су исти били обухваћени понудом на основу које је закључен уговор. Код неспорне чињенице да ти радови нису изведени, првостепени суд је става да се тужени на тај начин неосновано обогатио за вредност радова које није извео, а урачунати су у цену уговорених радова, па је сагласно члану 210. ЗОО дужан да тужиоцу исти врати са законском затезном каматом од дана подношења тужбе. Имајући у виду истакнут приговор пребијања првостепени суд је утврдио тужиочево потраживање према туженом у износу од 6.135.594,00 динара са законском затезном каматом од дана утужења до исплате, као и потраживање туженог из противтужбе у износу од 8.942.741,06 динара, налазећи да је окончана ситуација спорна само због радова на позицији 03.001. Сходно томе, првостепени суд је извршио пребој потраживања и усвојио противтужбени захтев за разлику од 2.807.147,06 динара са затезном каматом, а одбио тужбени захтев за износ који је стављен у пребој од 6.135.594,00 динара са законском затезном каматом, односно за укупан износ од 12.345.321,80 динара са законском затезном каматом.

Другостепени суд налази да је првостепени суд правилно одбио тужбени захтев за износ од 12.345.321,80 динара, јер је утврђено да ови радови нису плаћени, тако да тужилац нема основа да од туженог потражује наведени износ. Са друге стране, како је на рочишту одржаном дана 14.12.2018. године, тужилац истакао да су радови по окончаној ситуацији, односно напослетку дефинисаној као седма привремена ситуација, у потпуности изведени, другостепени суд је става да је правилан закључак првостепеног суда о основаности противтужбеног захтева за износ од 8.942.741,06 динара са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Другостепени суд налази да се нису стекли услови за одлучивање о приговору пребијања јер је исти

изјављен паушално, без постављања јасно опредељеног захтева у погледу висине, па је исти одбачен применом члана 336. Закона о облигационим односима и укинута је првостепена пресуда у овом делу. Сходно томе, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио противтужбени захтев за износ од 8.942.741,06 динара са законском затезном каматом.

Ценећи наводе тужиоца као ревидента, ревизијски суд налази да се за сада не може прихватити као правилан закључак другостепеног суда.

Један од начина остваривања пребијања узајамних потраживања је да се у парници изврши пребијање потраживања тужиоца из тужбе и потраживања туженог из противтужбе, као што је у конкретном случају предложио тужилац. Стога се не може прихватити образложење другостепеног суда у прилог одбацивања приговора пребијања, јер су захтеви јасно опредељени и тачно се зна висина тужбеног и висина противтужбеног захтева. Друго је питање да ли је приговор основан или не, односно да ли постоји потраживање тужиоца и у ком износу и да ли постоји потраживање туженог и у ком износу и зависно од тога да ли су испуњени услови за пребој међусобних тражбина.

Првостепени суд је утврдио постојање потраживања тужиоца према туженом у износу од 6.135.594,00 динара на име уговорених, а неизведених радова на заштити челичне кровне конструкције са противпожарним премазом ватроотпорним до 60 минута, јер је наведена обавеза била предвиђена понудом по позицији 03.001. а коју тужени није извршио на уговорени начин. Правилан је закључак првостепеног суд да чињеница да је тужени монтирао челичну конструкцију са антикорозивним премазом који задовољава стандарде противпожарне заштите не значи да тужени није био у обавези да изведе уговорене радове.

Другостепени суд утврђује чињеницу да су ови радови изведени, јер је на рочишту одржаном дана 14.12.2018. године, тужилац истакао да су радови по окончаној ситуацији, у потпуности изведени. Међутим, надлежни орган АА ставио је примедбе на окончану ситуација не прихватајући износ од 8.942.741,06 динара, већ износ од 979.763,66 динара, јер није урађена уговорена противпожарна заштита.

Током поступка као и у ревизији, тужилац се позивао да тужени није извео уговорене радове. Понудом од 23.09.2017. године под позицијом 03.001 обухваћена је израда и монтажа челичне конструкције коју треба заштити са два антикорозиона премаза и противпожарним премазом ватроотпорности до 60 минута од 1,72 евра по килограму конструкције, а за укупно 43.862,84 евра. Тужилац и тужени не споре да је тужени извео радове тако што је носећа кровна конструкција израђена као челична, да је ватроотпорност 15 минута, при чему се туженом досуђује износ од 8.942.741,06 динара, а који износ је оспорен баш из разлога што заштита није урађена у складу са понудом. Како наведене чињенице, које су битне за правилну примену материјалног права, другостепени суд није ценио приликом преиначења првостепене пресуде, ревизијски суд је применом члана 416. ЗПП укинуо другостепену пресуду.

У поновном поступку другостепени суд ће применом члана 383. ЗПП заказати расправу и на несумљив начин расправити да ли је тужени извео радове обухваћене

понудом на уговорени начин или не, вредност истих, да ли је тужилац платио уговорену позицију, а зависно од тога висину тужбеног и противтужбеног захтев и могућност пребијања у случају постојања узајамних потраживања, и павилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање донети нову одлуку о основаности захтева.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**